

หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ

พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นบทบัญญัติช่วยเหลือข้าราชการที่ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัยเพราะทางราชการเป็นเหตุให้มีสิทธิ ได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการได้ เว้นแต่จะเข้าข่ายตามข้อยกเว้นที่กำหนดไว้ ดังนั้น เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ในเรื่องที่อยู่อาศัยของข้าราชการ และเพื่อให้การจัดที่พักรวมของทางราชการเป็นไปโดยถูกต้องในแนวทางเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖ กระทรวงการคลังจึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักรวมของทางราชการ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ หลักเกณฑ์นี้เรียกว่า “หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักรวมของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ หลักเกณฑ์นี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่หลักเกณฑ์นี้ ประกาศใช้บังคับเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักรวมของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๑

บรรดาหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัตินี้ให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัตินี้แทน

ข้อ ๔ ที่พักรวมของแต่ละส่วนราชการจะกำหนดให้เป็นที่พักสำหรับข้าราชการระดับใด ให้พิจารณาตามความจำเป็นและเหมาะสม รวมทั้งความประหยัดและประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ และสามารถปรับเปลี่ยนได้ ซึ่งการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักรวมของทางราชการให้หัวหน้าส่วนราชการ เจ้าของงบประมาณหรือผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการมอบหมายเป็นผู้มีอำนาจจัดที่พัก และสามารถกำหนดวิธีปฏิบัติ ในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักรวมของทางราชการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อที่פקของทางราชการว่างอยู่และสามารถเข้าพักอาศัยได้ ให้ผู้มีอำนาจจัดที่פקดำเนินการจัดให้ข้าราชการเข้าพักอาศัยตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัตินี้โดยไม่ต้องรอให้ข้าราชการยื่นคำร้องขอเพื่อเข้าพักอาศัย

(๒) เมื่อผู้มีอำนาจจัดที่פקของแต่ละส่วนราชการได้จัดที่פקให้แก่ข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับอาวุโสขึ้นไป ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป ประเภทอำนวยการ ประเภทบริหาร หรือเทียบเท่า หรือข้าราชการทหารซึ่งมียศพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอกขึ้นไป หรือข้าราชการตำรวจซึ่งมียศพันตำรวจเอกขึ้นไป หรือข้าราชการตุลาการและข้าราชการอัยการทุกระดับชั้น เข้าพักอาศัยในที่פקของทางราชการแล้ว ข้าราชการผู้นั้นจะต้องเข้าพักอาศัยไม่ว่าจะเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการหรือไม่

(๓) ที่פקของแต่ละส่วนราชการนอกจากที่פקตาม (๒) ให้จัดข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงานลงมา ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการลงมา หรือเทียบเท่า หรือข้าราชการทหารซึ่งมียศพันโท นาวาโท นาวาอากาศโทลงมา หรือข้าราชการตำรวจซึ่งมียศพันตำรวจโทลงมา และเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการเข้าพักอาศัยไม่ว่าข้าราชการผู้นั้นกำลังใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการอยู่หรือไม่ก็ตาม

(๔) ในการจัดที่פקตาม (๒) และ (๓) หากข้าราชการผู้ใดมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการและยื่นขอใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการในท้องที่ที่ปฏิบัติราชการ ตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และได้รับการอนุมัติให้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการในท้องที่นั้นก่อนที่ถูกจัดที่פק ผู้มีอำนาจจัดที่פקไม่ต้องจัดข้าราชการผู้นั้นเข้าพักอาศัยในที่פקของทางราชการ แม้ต่อมาข้าราชการดังกล่าวได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ซึ่งอยู่ในท้องที่เดียวกัน ก็ไม่ต้องจัดข้าราชการผู้นั้นเข้าพักอาศัยในที่פקของทางราชการเช่นกัน

(๕) ในการจัดที่פקตาม (๒) และ (๓) หากข้าราชการผู้ใดได้ใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการในท้องที่เดิมแล้ว ตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ต่อมาได้รับคำสั่งให้เดินทางไปรับราชการในท้องที่ใหม่ซึ่งตนมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ ให้ผู้มีอำนาจจัดที่פקดำเนินการจัดที่פקให้แก่ข้าราชการรายอื่นเข้าพักอาศัยก่อน แล้วจึงจัดที่פקให้แก่ข้าราชการผู้ใช้สิทธิดังกล่าวเข้าพักอาศัยในลำดับถัดไป

(๖) กรณีส่วนราชการมีที่פקประจำตำแหน่งของหัวหน้าหน่วยงาน หัวหน้าหน่วยงานต้องเข้าพักอาศัย หากมีข้าราชการรายอื่นได้พักอาศัยในที่פקดังกล่าวอยู่ ผู้มีอำนาจจัดที่פקต้องดำเนินการจัดให้

ข้าราชการรายอื่นนั้นนอกจากที่พักโดยเร็ว และหัวหน้าหน่วยงานดังกล่าวต้องเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการแทนภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่รายงานตัวเพื่อเข้ารับหน้าที่ แต่ในระหว่างที่ผู้มีอำนาจจัดที่พักรังยังไม่ดำเนินการดังกล่าว หากหัวหน้าหน่วยงานผู้นั้นเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการจำเป็นต้องเช่าบ้านหรือเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน และได้อาศัยอยู่จริง ย่อมมีสิทธินำหลักฐานมาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้ในช่วงระยะเวลาที่ไม่สามารถเข้าที่พักของทางราชการ โดยไม่ได้รับประโยชน์ ตามข้อ ๔ (๔)

(๗) กรณีข้าราชการมีคู่สมรสซึ่งรับราชการอยู่ในสังกัดเดียวกัน และสามารถพักอาศัยอยู่ในที่พักเดียวกันได้ ผู้มีอำนาจจัดที่พักรังสามารถใช้ดุลพินิจจัดให้ข้าราชการดังกล่าวให้เข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการด้วยกันได้

(๘) เมื่อจัดที่พักรังตามหลักเกณฑ์ข้างต้นแล้ว ยังคงมีที่พักรังเหลือว่างอยู่ ผู้มีอำนาจจัดที่พักรังสามารถจัดข้าราชการที่บรรจุเข้ารับราชการครั้งแรกและเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัยเข้าพักอาศัยในที่พักรังของทางราชการได้ โดยการกำหนดระยะเวลาเข้าอยู่อาศัยให้อยู่ในดุลพินิจของส่วนราชการและต้องบริหารเงินงบประมาณที่ได้รับให้อยู่ภายในวงเงินที่ได้รับจัดสรรด้วย

กรณีที่มีการใช้ดุลพินิจจัดข้าราชการที่บรรจุเข้ารับราชการครั้งแรกเข้าพักอาศัยในที่พักรังของทางราชการแล้วกระทบต่อเงินงบประมาณที่ส่วนราชการมีอยู่ ก็สามารถจัดให้ออกจากที่พักรังของทางราชการได้

(๙) เมื่อจัดที่พักรังตามหลักเกณฑ์ข้างต้นแล้ว ยังคงมีที่พักรังเหลือว่างอยู่ ผู้มีอำนาจจัดที่พักรังจัดให้ข้าราชการผู้ที่ไม่ได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการเข้าพักอาศัยได้เป็นการชั่วคราว

(๑๐) กรณีที่พักรังของทางราชการมีไม่เพียงพอสำหรับผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการหรือกรณีที่ข้าราชการที่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการซึ่งย้ายมาใหม่ไม่สามารถเข้าอยู่อาศัยในที่พักรังของทางราชการได้ เนื่องจากผู้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการได้เข้าพักอาศัยอยู่ก่อนแล้วตาม (๙) ทำให้ไม่สามารถจัดให้ผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการเข้าอยู่อาศัยได้ กรณีดังกล่าว ผู้มีอำนาจจัดที่พักรังต้องดำเนินการจัดให้ผู้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการออกจากที่พักรังของทางราชการและจัดให้ผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการเข้าอยู่อาศัยในที่พักรังของทางราชการแทนภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่รายงานตัวเพื่อเข้ารับหน้าที่ แต่ในระหว่างที่ผู้มีอำนาจจัดที่พักรังยังไม่ดำเนินการดังกล่าว หากผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการจำเป็นต้องเช่าบ้าน หรือเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน และได้อาศัยอยู่จริง ก็ย่อมมีสิทธินำหลักฐานมาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้ในช่วงระยะเวลาที่ไม่สามารถเข้าที่พักรังของทางราชการ โดยไม่ได้รับประโยชน์ ตามข้อ ๔ (๔)

(๑๑) หากผู้มีอำนาจจัดที่ปักจัดให้ข้าราชการผู้มีสิทธิได้ค่าเช่าบ้านข้าราชการ ตาม (๒) และ (๓) เข้าพักแล้ว ข้าราชการผู้นั้นไม่เข้าพักให้ถือว่าสละสิทธิการเข้าพักอาศัย และถือว่าทางราชการได้จัดที่พักอาศัยให้อยู่แล้ว ตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๕ ข้าราชการที่ได้สละสิทธิการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ หากต่อมาข้าราชการดังกล่าวร้องขอเข้าพักขณะที่ที่พักของทางราชการว่างลง หรือได้ที่พักมาใหม่ เนื่องจากมีความเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัย ผู้มีอำนาจจัดที่ปักอาจพิจารณาจัดให้ข้าราชการดังกล่าวเข้าพักในที่พักของทางราชการได้

ข้อ ๖ ข้าราชการที่ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการเนื่องจากผู้มีอำนาจจัดที่ปักได้จัดที่ปักให้แล้ว แต่สละสิทธิการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ หากต่อมาที่พักของทางราชการนั้นได้ถูกรื้อถอนไปทั้งหมด ให้ถือว่าข้าราชการผู้นั้นไม่มีที่พักของทางราชการจัดให้ จึงไม่เป็นผู้ต้องห้ามในการได้รับสิทธิค่าเช่าบ้านข้าราชการ ตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อีกต่อไปนับแต่วันที่ที่พักของทางราชการได้ถูกรื้อถอนไปทั้งหมด

ข้อ ๗ กรณีที่ที่พักของทางราชการว่างลง แต่มีสภาพชำรุด ทรุดโทรม มีลักษณะไม่ปลอดภัย ต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของผู้เช่าอยู่อาศัย หรือมีเหตุสุดิวสัย เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม หรือมีเหตุอื่นใดอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเช่าอยู่อาศัยได้ ผู้มีอำนาจจัดที่ปักไม่ต้องจัดให้ข้าราชการเข้าพักจนกว่าจะซ่อมแซมที่ปักแล้วเสร็จ หรือเหตุสุดิวสัยนั้นได้รับการแก้ไขหรือบรรเทาจนสามารถเช่าอยู่อาศัยได้ และให้ผู้มีอำนาจจัดที่ปักจัดให้ข้าราชการเช่าพักอาศัยต่อไป

กรณีได้จัดให้ข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการแล้ว ต่อมาเกิดเหตุตามวรรคแรก จนไม่สามารถอยู่อาศัยได้ หากข้าราชการผู้นั้นเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการจำเป็นต้องเช่าบ้าน หรือเช่าซื้อ หรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน และได้อาศัยอยู่จริง ให้มีสิทธินำหลักฐานมาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้ จนกว่าจะซ่อมแซมที่ปักเสร็จ หรือเหตุสุดิวสัยนั้นได้รับการแก้ไขหรือบรรเทาจนสามารถเช่าอยู่อาศัยได้ และส่วนราชการได้จัดข้าราชการผู้นั้น หรือผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการรายอื่นเข้าพักอาศัยต่อไป

กรณีข้าราชการได้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการตามวรรคสองแล้ว เมื่อซ่อมแซมที่ปักแล้วเสร็จหรือเหตุสุดิวสัยนั้นได้รับการแก้ไขหรือบรรเทาจนสามารถเช่าอยู่อาศัยได้ และเมื่อผู้มีอำนาจจัดที่ปักจัดให้ข้าราชการดังกล่าวกลับเข้าพักอาศัยแล้ว หากข้าราชการผู้นั้นไม่เข้าพักให้ถือว่าสละสิทธิการเข้าพักอาศัย และถือว่าทางราชการได้จัดที่พักอาศัยให้อยู่แล้ว ตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และไม่ได้รับประโยชน์ ตามข้อ ๔ (๔)

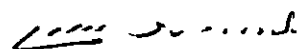
ข้อ ๘ ให้ผู้มีอำนาจจัดที่ปักจัดให้มีทะเบียนควบคุมการจัดข้าราชการเข้าและออกในที่พักของทางราชการตามแบบที่หน่วยงานกำหนดทุกครั้ง และให้มีการมอบทะเบียนควบคุมดังกล่าวให้แก่ผู้มีอำนาจจัดที่ปักคนต่อไปทุกครั้งที่ย้ายตำแหน่งหน้าที่

ข้อ ๙ ในกรณีข้าราชการได้รับคำสั่งให้ไปช่วยปฏิบัติราชการประจำต่างสำนักเบิกเงินเดือนหรือต่างสำนักงานในท้องที่เดียวกัน ให้ผู้มีอำนาจจัดที่พักซึ่งประจำสำนักงานที่ข้าราชการผู้นั้นปฏิบัติราชการอยู่เป็นผู้มีอำนาจจัดข้าราชการดังกล่าวเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัตินี้

ข้อ ๑๐ กรณีหน่วยงานใดได้จัดให้ข้าราชการผู้ซึ่งไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการก่อนวันที่หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ข้าราชการผู้นั้นมีสิทธิอยู่อาศัยในที่พักของทางราชการจนกว่าจะถูกจัดออกจากที่พักของทางราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัตินี้

ข้อ ๑๑ ในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการครั้งแรกตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัตินี้ หากหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้มีอำนาจจัดที่พักเห็นว่ามีความจำเป็นและไม่เสียหายแก่ทางราชการอาจใช้ดุลพินิจจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการเสียใหม่ โดยข้าราชการซึ่งเดิมถูกจัดเข้าพักในที่พักของทางราชการไม่ว่าจะเข้าพักอาศัยหรือสละสิทธิการเข้าพักอาศัยก็ตาม หากข้าราชการดังกล่าวไม่ถูกจัดเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการในครั้งใหม่ก็จะถือว่าทางราชการไม่ได้จัดที่พักอาศัยให้อีกต่อไป ทั้งนี้ นับแต่วันที่ได้มีการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการในครั้งใหม่

ประกาศ ณ วันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง